

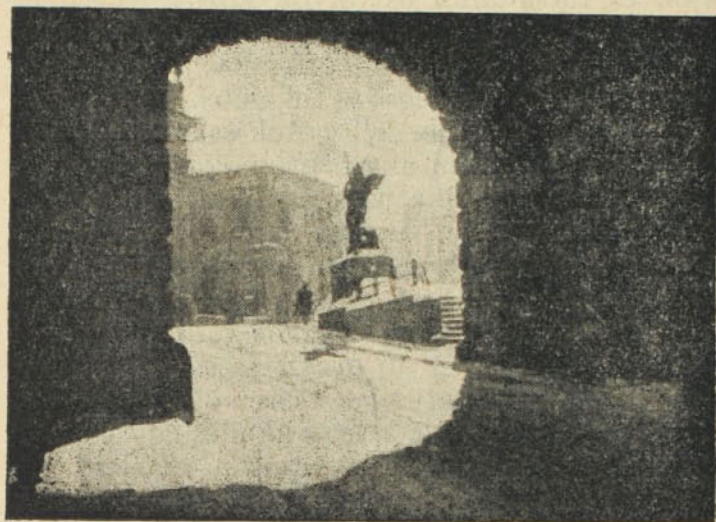
Dr. Nádas Zoltán rádióbeszéde (1938. I. 2):

Jézus...

Tagadhatatlan, hogy a neveknek van bizonyos varázsuk. Vannak nevek, amelyek valósággal magnetizálják a lelkeket. Vannak nevek, amelyek elektromos szikravezetése szinte robbanásig tudja feszíteni a lelkek addig lappangó, ismeretlen erőit. Amikor a francia Napoleon nevét hallja, kigyullad az arca; és megdobban a szíve a magyar embernek, amikor a Kossuthnótát énekeli.

Nekünk katolikusoknak is vannak neveink, amelyek hallatára megpezszdül a vér ereinkben; agyunkban és szívünkben fellobban a katolikus öntudat fénye, melege; és érezzük, hogy két ezredév magasabb emberi kultúrájának a kollektív erői rohannak keresztül idegpályáinkon. A mi arcunk is kigyullad, amikor az arénák dermedt légkörében suttogva halljuk kiejteni *Antióchiai Szent Ignác* nevét, vagy amikor a régi idők sárgult lapjain *Szmirnai Szent Polikárp*, *Perpetua* és *Felicitász* neveit olvassuk. A mi szívünk is megdobban, amikor a hamvadó paraszak zizegése a tüzes rostélyra fektetett *Szent Lőrinc* diakonus nevét hozza felénk vagy amikor a karddal kettévágott és a szegény koldunak nyujtott katonatiszti köpeny *Toursi Szent Márton* nevét idézi emlékezetünkbe. A mi szemünk is felragyog, amikor eszünkbe jut a keresztény szellem és gondolkodás kiválóságainak: egy *Szent Ágostonnak*, egy *Aquinói Szent Tamásnak* a neve — vagy amikor felsorakoznak elénk a magyar szentek nevei: az országépítő *Szent Istvánnak*, a jóságos ifjú *Szent Imrének*, a csatárbárdos *Szent Lászlónak*, az alázatos lelkületű *Szent Erzsébetnek* vagy az égi korona után vágyó királyleánynak, *Boldog Margitnak* a neve.

Mégis van egy név, amelyet még ma is többször írnak le és sokkalta többször ejtenek ki, mint a legnépszerűbb politikusoknak vagy a legfelkapottabb sport- és filmsztároknak a neveit! Van egy név, amely a legszentebb, amely min-

Kolozsváry Vilmos felvétele.

denek felett áll s amelynek a mai napon ünnepet szentel az anyaszentegyház és ez a név: Jézus!

Engedjétek meg, hogy egy kérdést tegyek fel! Honnan van a neveknek ez az említett varázsa? Honnan a neveknek az az ereje, amely viselőikből kiáradva százezrek és milliók gondolat- és érzelmvilágát ugyanarra a magasságra hangolja, százezrek és milliók karjait ugyanarra az építő munkára lendíti? Egy ilyen névnek a viselője egy nép intuíciójának, életmegsejtésének testbeöltözése, a két milliárdos ember-tömkelegben helyüket kereső társadalmi rétegek és nemzetek vágyainak, törekvéseinek a megtestesülése, egy ilyen név viselője egy ember-óceánnak valósággal sziklafalakat tépő szökőárja!

Ha már most ebből a szempontból nézem az Úr Jézust, akkor elsősorban is azt kell mondanom, hogy Benne a mi *legszebb, legfönségesebb, legemberibb gondolataink és érzéseink* öltöttek testet.

A mi hitünknek pislákoló mécsese, amely elé védőleg emeljük kezünket, az élet viharzásában, s amely mégis minden pillanatban kialvásra van ítélve, benne mint egy istenlátás égre csapó máglyatüze gyullad fel, amelyet a viharok csak

szítani tudnak, de eloltani soha. A mi szeretünknek az élet sűrű, sötét erdején itt-ott áttörő szegényes fénypásztái, Benne mint az élet napfényének az egész emberi történelemre alázuható hatalmas kévéi sugárzanak szét. Máskülönben, hogy is mondhatta volna ott a Getszemáni-kertben: «... mindazáltal ne az enyém hanem a Te akaratod teljesedjék». És hogy mondhatta volna ott a kereszten: «Atyám, bocsásd meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek». Éppen ezért Krisztusban végső egyéni és társadalmi formáját s megpihenését találja az ember, aki hosszú-hosszú évezredek után a legkülönbözőbb irányokban törtet a boldogság után; aki birodalmakat hódít s vértanukat avat, aki a teremtett világ szerkezetét, értelmét kutatja és embertársait rabszolgaszíjra fűzi, aki toronymagasságú gyárkéményeket épít és a világvárosok nyomorövezetét népesíti be, aki a fajok és társadalmi osztályok között végső leszámolást hirdet és embermilliókat puskatussal kényszerít állítólagos boldogságuk útjára. Ugyanakkor Krisztusban végső és tökéletes harmóniába jutnak azok az elvek, felfogások és az emberiség bajait megszüntetni akaró próbálkozások, amelyek ma még milliókat és százmilliókat állítanak egymással szembe. Benne éppúgy feloldódik és harmóniába jut a parancsuralom és a népakarat érvényesülése, a törvény és az emberi szabadság, mint ahogy a gyermek arcán a szülői vonások egy egészen új arckifejezéssé olvadnak össze. Vagyis Krisztusban testet öltött az örök ember végső kifejelete, az egy akol és egy pásztor társadalmának az embertípusa, amelyet az emberiség a szenvedések egymást követő özönvizein túl fog csak tudni elérni.

Az Úr Jézusról azonban többet kell mondanunk. Ő nemcsak a mi emberi gondolataink, vágyaink és törekvéseink megtestesítője: maga a befejezett, a kiteljesedett ember, hanem ugyanakkor ezeknek a megvalósulni akaró emberi gondolatoknak és vágyaknak, ezeknek a célbátörő küzdelmeknek Beteljesítője, emberi életünk végső és teljesérvényű Kiegészítője: maga az élet Forrása és bőkezű osztogatója, maga az *Isten!*

Amikor tehát az emberi élet csúcsaira törekszem, amikor ebben az utamban annyiszor kell elhaladnom a kishitűség, a csüggedés minden pillanatban lezuhanással fenyegető hatalmas szikláinak tövében, amikor annyiszor kell átkelést kísérelnem mások értetlenségének, kicsinyességének vagy éppen általam félremagyarázott nemes törekvéseinek szakadékain, akkor felragyog előttem a név: Jézus. De ugyanakkor éreznem kell, hogy ez a név nemcsak egy távolban fekvő cél meglátása, nemcsak bátorító szavak megszólalása, hanem még inkább az élettitkokra való csodálatos rálátás és összeroppanni készülő emberi erőimnek talán még csodálatosabb utánpótlása. Mint amikor Nándorfejevárnál a maroknyi magyarság kétszer verte vissza a török 150.000 főnyi seregét. Hiába volt azonban minden erőfeszítés, minden ellenállás, az

emberi erő végül is ellankadt, kimerült. A következő rohammal már a kápukat törték be a törökök. Diadalordítással nyomulnak fel a várba hullákon és jajgató sebesülteken tiporva. Egyesek már kapitulációra gondolnak, amikor egyszerre csoda történik: mint valami vércsevijjogás riad fel Kapisztrán ajkáról: Jézus, Jézus! A csüggedt harcosok új erőre kapnak s szinte félistenként vetik magukat a kereszt ellenségeire. A török megfutamodik, Mohamed maga is megsebesül és csak Szófiánál tudja összegyűjteni szétzúllott seregét.

Az ember vallásos élménye csakugyan beigazolja az Apostolok Cselekedetei c. szentkönyvünk teológiai igazságát: *«Nincs másban senkiben sem üdvösségünk, mint Jézus Krisztusban, mert nem is adatott más név az ég alatt az embereknek, amelyben nekünk üdvözlünk kellene».*

Éppen ezért dicsérje Jézus nevét mindenki.

Dicsérje külön-külön minden ember, aki ember-mivoltának kiteljesedését, belső életének virágborulását, örök tavaszát akarja, aki embertársaival való együttélésben igazságot, békét és szeretetet akar, aki Istentől nyert adottságainak Krisztus szellemében való érvényesülését akarja, nem pedig a hízelgést, az intrikák és gáncsvetést tekinti az előrehaladás egyedüli eszközeként.

Dicsérje Jézus nevét a társadalom, a közélet, ha a napjainkban szinte már állandósult és minden komolyabb emberi értéket alapjában veszélyeztető létbizonytalanságot és a mindenre képes pártvillongásokat akarja megszüntetni — és ha ezzel szemben általános megnyugvást, a társadalmi osztályok közt békét és meghittséget akar.

Dicsérje Jézus nevét az egész földkerekség, a ma még alakulóban levő egyetemes emberi társadalom, a nemzetek és fajok keresztényi közössége. Dicsérje Jézus nevét, ha nemcsak a civilizációnak az előretörését, vagyis a technika eszközeivel kényelmesebbé tett emberi életkeretek kiszélesítését, hanem a kultúra továbbfejlődését, tehát az ember emberies lelkületének és cselekvésmódjának megerősödését is akarja. Dicsérje Jézus nevét, ha azt akarja, hogy nehéz problémáiban, ne a nemzetek párbaja, hanem az értelmes és jóindulatú megegyezés szolgálatson igazságot és adjon minden fajnak és nemzetnek életlehetőséget.

Dicsérje tehát mindenki Jézus nevét, de ne azzal a lelkülettel, amelyet már maga Krisztus Urunk is megbélyegzett, amikor így szólott: *«Ez a nemzedék csak szájával dicsér engem, szívében azonban távol áll tőlem»*, hanem dicsérje azzal, hogy elismeri Jézus Krisztust, mint az Örök Igazságot, az Örök Szeretetet, mint magát a *Békét és Boldogságot!*

Egy meglehetősen ismert apró esemény elmondásával szeretném szavaimat befejezni. Súlyosan beteg ember jött fel vidékről, hogy megvizsgáltassa és gyógykezeltesse magát. Az orvosok aggodalmasan csóválják a fejüket. Azonnal operációt tartanak szükségesnek. A műtőben az éter párázata terjeng. A kedves

nővérek talpig fehérbe öltözötten várják a műtét kezdetét, mialatt az orvosok bemosakodnak. Ebben a lélegzetfojtó hangulatban a vezető orvos megáll a beteggel szemben és így szól: Barátom, maga tudja, hogy nyelvrákja van. Az operáció után értelmes emberi szót többé nem ejthet ki. Ha van valami, amit utoljára szeretne kimondani, azt most mondja meg. — Hát tudjátok, kedves Testvéreim, hogy ez az ember mit mondott? Tudjátok, mit mondott ez az ember, aki életében utoljára néhány szóval ki akarta fejezni legszentebb érzéseit és gondolatait? Nem azt mondta, hogy Édesanyám! Nem azt mondta, hogy szeretett Hitvesem! Nem azt mondta, hogy drága gyermekeim, hanem azt mondotta: *Dicsértessék a Jézus Krisztus!*

Ha mi is röviden, néhány szóval ki akarjuk fejezni legszentebb érzéseinket s gondolatainkat, amelyek ezen a szent ünnepen lelkünk mélyéből feltörnek, akkor azzal a szegény beteggel mi is csak annyit tudunk mondani: Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Dicsértessék mindenki által! — és:

Dicsértessék az örökkévalóságon keresztül!
Amen.

Jézus Szentséges Nevének zsolozsmája

Názáreti Jézus édes,
Júdea Királya ékes,
kegyes, pompás, szépséges.

Néped üdvössége lettél,
szörnyű kinhalált szenvedtél,
arcod ólom-szín, véres.

Minden neved áldott nekünk,
ragyog, fénylik emberségünk
előtt előneved is.

Enyhet ad, gyógyítgat, ápol,
megvéd gonosz támadástól,
erősít és megsegít.

Királynak zászlai alatt
meglelheted a nyugalmat,
ellenséged messzefut.

Átalmékedett nevére
háború fut, jő a béke,
vesztes sikolt iszonyút.

Ezt a Nevet tisztelnünk kell,
így remeg, fut, fut tőlünk el
ártó gonoszok hada.

E név nekünk üdvösséges,
legjobb vigasz, édességes,
szomorúság ostora.

Méltó minden tiszteletre,
véssük mélyen szíveinkbe,
szeressük is elmékedve
hősies szeretettel.

Szent Ignác ezt tanította,
szenvedve bizonyította,
midőn szívét megnyitotta
s e név lángolt benne fel.

Ugyan mit várunk nagyobbat,
Jézusnál bensőbbet, jobbat,
szereletre legméltóbbat,
szerelettel jő felénk.

Szeret: lángol, tüze éget,
szeret: Ő az Örök Élet,
szeret: jósága szívének
segít, szíveinkhez ér.

Neve mindenek szívének
barátságos, kedvessé lett,
nélküle üres az élet:
szeressük bensőn ezért.

A természet ezt kívánja,
szeressük, ki, szívét tárja
elénk, s Néki felkínálja
szívünk rejtett életét.

Jézus neve: jó forrása,
oly csengő, kedves hangzása,
méltó minden országlásra,
ha meghalljuk, örvendünk.

Tündöklí az Atya fényét,
ragyogja Anya erényét,
csillogtatja testvér ékét,
testvért emel, él bennünk.

Jézus feje, szíve, esze,
erős teste, lába, keze,
nyílt oldala, véres ere
vár minket készségesen.

Általuk kemény kin enyhül,
ártást, sértést, bántást nem tűr,
bűnös általuk megszentül
tisztá szívvel, fényesen.

Bárcsak felismernéd végre,
hogy Jézus csodás nevére
jók leszünk, és Hozzá térve
érezzük szeretetét.

Jézus, szép vagy, ékességes,
legjobb örök jó, értékes,
haragod lassú, készséges
irgalomra, kegyre kész.